

Zaaknummer: 336800

Vragen van statenleden dhr. R. van 't Westeinde en dhr. A. Geluk (CDA) ingevolge artikel 44 reglement van orde

AANHANGSEL

tot de notulen van de Provinciale Staten van Zeeland 2023 nummer 356.

Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake Vertraging energietransitie:

(ingekomen: 11 mei 2023)

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
<p>1. Kan GS duiden waarom Stedin deze toon nu kiest, terwijl bij Provinciale Staten informatie bekend is dat er goede gesprekken lopen?</p>	<p>1. Op 29 november 2022 hebben wij uw Staten per brief (<i>zaak 66929</i>), en aanvullend mondeling in verschillende commissies, geïnformeerd over de wens van Stedin dat o.a. de Provincie Zeeland aandeelhouder van Stedin wordt. Naar aanleiding van deze wens vinden er verkennende gesprekken plaats met Stedin waarbij wij samen optrekken met de zogenaamde 'cornerstone investors' (o.a. Provincie Utrecht en Provincie Zuid-Holland). Naast de cornerstone investors trekken wij in dit dossier samen op met de Zeeuwse gemeenten. De gesprekken hierover met Stedin verlopen in een goede sfeer.</p> <p>Op 13 april 2023 heeft Stedin aan de formateur een brief gezonden met daarin het verzoek om het onderwerp "mogelijk aandeelhouderschap Stedin" in te brengen in de provinciale coalitieonderhandelingen.</p> <p>Wij herkennen ons niet in de toonzetting in de media dat deze brief aan de formateur "breaking news" zou zijn. De brief omvat met name reeds bekende feiten die, na de vorming van het nieuwe college, betrokken zullen worden in de afweging om wel of niet aandeelhouder van Stedin te worden. Daarbij zal een voorstel aan uw Staten worden voorgelegd.</p>
<p>2. Stedin voert een wettelijke taak uit waarbij het niet uitmaakt of een gebied via gemeente of provincie aandeelhouder is. Klopt het nog steeds dat Stedin de keuzes waar te investeren op die wettelijke grondslag maakt?</p>	<p>2. Netbeheerders zijn bij het opstellen van hun investeringsplannen gehouden aan het wettelijk kader van de Elektriciteitswet en de Gaswet. Volgens deze wettelijke kaders wordt invulling gegeven aan de investeringsagenda.</p> <p>De ACM toetst of de netbeheerder in redelijkheid tot het investeringsplan heeft kunnen komen en bekijkt of het investeringsplan de noodzaak van de investeringen aantoont.</p>

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
<p>3. Gesproken wordt over een bedrag van 1,3 miljard. In hoeverre is het überhaupt realistisch dat dit bedrag gevraagd wordt?</p>	<p>3. De kapitaalbehoefte van Stedin om de benodigde investeringen te kunnen realiseren is significant. Het is aan potentiële aandeelhouders zelf of en zo ja voor welk bedrag zij aandeelhouder in Stedin willen worden. Bij deze afweging is er bij Stedin begrip voor de financiële positie van gemeenten en provincies.</p>
<p>4. Een investering in het eigen vermogen van Stedin via een aandeelhouderschap zou altijd moeten renderen. Kan GS inzicht verschaffen in de rendementen die Stedin nu uitkeert aan haar huidige aandeelhouders en hoe zich dat verhoudt met mogelijk moeten lenen voor het inbrengen van dat eigen vermogen.</p>	<p>4. Er zijn twee soorten aandelen Stedin, gewone aandelen en zogenaamde cumulatief preferente aandelen. Alleen cumulatief preferente aandelen bieden zekerheid op een vast dividend (thans 3% per jaar; dit percentage wordt periodiek herijkt op basis van de dan geldende omstandigheden). Dividenduitkering op gewone aandelen is mede afhankelijk van het resultaat en bedraagt statutair maximaal 50% van het nettoresultaat dat beschikbaar is voor de gewone aandeelhouders.</p> <p>In de vastgestelde jaarrekening Stedin 2022 is vastgelegd dat de Raad van Bestuur het preferente dividend ter grootte van € 6 miljoen uitkeert aan de preferente aandeelhouders. Dit betekent over 2022 een uitkering van € 14,42 per preferent aandeel. Daarnaast heeft de Raad van Bestuur besloten om een gedeelte ter grootte van 50% van de voor uitkering beschikbare winst over het financiële jaar 2022, zijnde een bedrag van € 15,6 miljoen, uit te keren aan de aandeelhouders, zijnde € 3,13 per aandeel.</p> <p>Indien een potentiële aandeelhouder voor een kapitaalstorting in Stedin moet lenen dan moet rekening worden gehouden met structurele rentelasten, die in meer of mindere mate uit de toekomstige dividenden gefinancierd kunnen worden.</p> <p>Volledigheidshalve is een investering in Stedin een investering in een groeiend bedrijf. De verwachte waardeinstijging van de aandelen maakt daarbij ook onderdeel uit van de bestuurlijke afweging om aandeelhouder van Stedin te worden.</p>
<p>5. Gesproken wordt over vertraging van de energietransitie. Kan GS dat duiden? En hoe kan het Rijk aan de ene kant doelen vaststellen, maar aan de andere kant de financiering om die mogelijk te maken niet zelf beschikbaar stellen?</p>	<p>5. Stedin dient te investeren om aan klantvragen te voldoen, storingen te beheersen en elektriciteitsnetten uit te breiden, te verzwaren en te digitaliseren. Uitblijven van kapitaalversterking dwingt Stedin tot het maken van keuzes waarin zij investeert, het verder oprekken van de risicomarges en het zwaarder belasten van componenten van het net. Het risico op</p>

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
	<p>storingen en onvoldoende transportcapaciteit (congestie) van het elektriciteitsnet in Zeeland nemen daartoe toe. Zonder nieuw aandelenkapitaal nemen ook financieringskosten toe. Uiteindelijk wordt bij het uitblijven van nieuw kapitaal de energietransitie in provincies en gemeenten vertraagd waardoor inwoners en bedrijven geraakt worden. Dit kan er toe leiden dat inwoners en bedrijven niet kunnen worden aangesloten en niet kunnen verduurzamen.</p> <p>In de begroting die het Rijk heeft gepresenteerd voor 2023 is in het kader van mogelijk aandeelhouderschap in Stedin vanuit het Rijk een eerste reservering gemaakt voor € 500 miljoen. Het Rijk heeft daarbij aangegeven van medeoverheden te verwachten dat ze, naar vermogen, maximaal bijdragen.</p>
<p>6. Wie draagt de verantwoordelijkheid als een bedrijf een hogere CO2-belasting moet gaan betalen, maar in haar duurzaamheidsambities wordt geremd door het niet beschikbaar krijgen van de benodigde elektriciteit?</p>	<p>Indien een bedrijf stappen wil zetten om te verduurzamen maar daarin wordt belemmerd omdat het stroomnetwerk niet toereikend is, dan kan het bedrijf in kwestie daar naar onze mening niet op worden afgerekend.</p> <p>Via verschillende overlegstructuren met het Rijk brengen wij dit aandachtspunt naar voren waaronder in het pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat). In dit overlegorgaan van overheden en netwerkbedrijven worden prioriteiten aangegeven met betrekking tot de uit te voeren projecten.</p>
<p>7. De (financierings)vraag aan Zeeland is zowel aan provincie als gemeenten. Is al duidelijk hoe de Zeeuwse gemeenten in dit dossier zitten?</p>	<p>Ook aan de Zeeuwse gemeenten is door Stedin gevraagd om aandeelhouder in Stedin te worden.</p> <p>Op 19 januari en op 1 juni 2023 vonden bestuurlijke overleggen plaats met de Zeeuwse bestuurders over dit onderwerp. In algemene zin wordt het maatschappelijk belang door de gemeenten erkend.</p> <p>Bestuurders zijn niet onwelwillend, maar wel terughoudend en kritisch. Een belangrijke rol ligt hierbij volgens de gemeenten bij het Rijk.</p> <p>Aangezien er bij vrijwel alle Zeeuwse gemeenten op dit moment sprake is van een leenpositie en een oplopende schuldquote zijn de financiële mogelijkheden, als men al over zou willen gaan tot aandeelhouderschap Stedin, op korte termijn beperkt.</p>
<p>8. Kan GS (voor de zekerheid) de planning voor dit dossier nogmaals geven?</p>	<p>Recent op 1 juni vond een bestuurlijk overleg plaats met de Zeeuwse gemeenten. Medio juni vindt een bestuurlijk overleg plaats van de 'cornerstone investors' met Stedin. De wens van Stedin is om uiterlijk in 2023 tot besluitvorming te komen. Hiertoe moet eerst</p>

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
	<p>in het traject met het Rijk voor de storting van € 500 miljoen tot overeenstemming worden gekomen.</p> <p>Een voorstel over mogelijk aandeelhouderschap Stedin is afhankelijk van het nieuwe coalitieakkoord en is aan het nieuwe college.</p> <p>Bij besluitvorming over deelname in Stedin gelden de kaders zoals door uw Staten vastgelegd in de Beleidsnota Verbonden Partijen 2021. Dit betekent onder andere dat uw Staten geconsulteerd worden (via een procedure van 'wensen-en-bedenkingen') over de vraag of deelname in Stedin een 'publiek belang' dient. Bovendien is een kapitaalinvestering onderworpen aan uw budgetrecht.</p>

MIDDELBURG, 6 juni 2023

Namens fractie: CDA
statenleden dhr. R. van 't Westeinde en
dhr. A. Geluk

Gedeputeerde Staten

Drs. J.M.M. Polman

Drs. M.C.J. Franken